

גרוטסק כפי יכולתך

יש בתערוכה "הגזמה פראית" במוזיאון חיפה הכלאות סייברגיות, דימויי פריק-שואו ובליל קולות ומחוות גוף יצירתיות, אבל לפעמים יש תחושה שאין ממש סלקציה אורית חסון ולדר

התערוכה "הגזמה פראית", המוצגת במוזיאון חיפה, סובבת סביב מושג ה"גרוטסק" ומדברת על הגזמה ועל עוז היא עצמה למעשה גדושה ועודפת. הבחירה האוצרותית היא לפוצץ את המוזיאון בעבודות של למעלה מ-30 אנ ולייצר חווית צפיה ריבויית. כמו בארוחה של "אכול כפי יכולתך", שיש בה מנות טעימות, אבל יוצאים ממנה מתנ ולא תמיד זוכרים את הטעם.

אורן אליאב, ללא כותרת (כל העבודות - מתוך התערוכה)

בגלל החוויות החזקות שהתערוכה מזמנת, דרך דימויי גוף מטלטלים וסיטואציות אנושיות מוקצנות, הצפייה מזו קצת עודפות שמייצרות תמונות של אסונות ומלחמות בחדשות, כאלו הגודשות את המסך ומייצרות סכנת קהות ואדישות.

התערוכה מבקשת לרכז תחת קורת גג אחד ייצוגים גרוטסקיים באמנות עכשווית; יש בה קופים, דביבונים, שלד ליצנים עצובים ומסיכות, והרבה מאוד דיוקנאות ותיאורי גוף. כחלק מהעיסוק שלה בביטויים גרוטסקיים וטיטוש יש זליגה של דברים זה לתוך זה, והכלאות סייברגיות בין גוף למכונה ובין אדם לחיה.

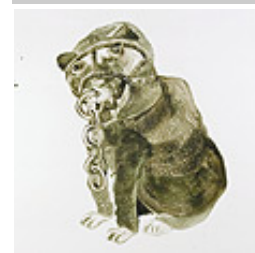
הסייבורגים באים

כך, למשל, מיטל כץ מינרבו מייצרת דימויים בנוסח הפריק-שואו והקרנבל עם יצור בשלשלאות; כך ארווין אולף. מעולה מצלם אישה סייברגית שפניה מלבניות, ונראה כאילו הושלת בהן שבב או מכשיר.

במסגרת ההגזמות ניתן למצוא גם המון איברים מוגדלים ומנופחים: נטלי שלוסר מעוותת את הפה וחושפת שיני תותבות שכמו נזלות החוצה; אורן אליאב מעוות דמות של אקורדיוניסט ומותח את כלי הנגינה כאילו השתקף ג מעוותת. עדה עובדיה מתפיחה שפתיים אדומות ומציירת בצבעוניות עזה דמויות שבין בילבי, היטלר ואפרו.

שלחו להדפסה

ביקורת

העבודה "דוב" של מיטל כץ מינרבו צילום: דור גרבוש. באדיבות האמנית וגלריה אלון שגב, תל אביב

לחצו כאן להגדיל
הטקסט

נטעלי שלוסר. אישה עם כפפות

יש סוגים שונים של חיבורים, חלקם מוצלחים ביותר, כמו למשל העבודה של הצלם ג'ואל פיטר ויתקין המתארת אישה כרותת גפיים. חיבור מוצלח נוסף הוא בין דומייה וגויה (קריקטוריסט מהמאה ה-19) ובין הדמויות הגרומות-אנורקטיות של סשה אוקון העכשווי.

פחות מוצלח בתערוכה הוא החדר האתני-אפריקאי, בו מציגים זויה, עדה עובדיה ושי עיד אלוני. זהו חלל המזכיר במוזיאון אתנוגרפי. האובייקטים והציורים מייצרים יחד אינסטליישן המזכיר מקדש אפריקאי מעוצב. אלא שהם הפולחניים שצוברות העבודות זרים לתמה של התערוכה, מוותרים על הפסיעה בין היסודות הקרניבלים והופכינ למנוכרים.

פחות מדי סלקציה

למרות שמוצגות הרבה עבודות איכותיות בציור, עדיין בולטת הרמה הלא אחידה של העבודות. אולי שווה היה ל יותר סלקציה. הדימויים מהדהדים זה את זה ולעיתים מנהלים דיאלוג מעניין וער בינם לבין עצמם, אבל לפעמים הרגשה של חזרה מיותרת.

רוברט מילי, Facelift Mommy

היא ניכרת למשל באיפור הפנים המוקיוני בצילום של ענן צוקרמן, המהדהד את השפתיים הצבועות (המרוחות נ פרספקט באקט שובניסטי אלים), בוידאו של רוברט מילי, ובקשר של שניהם לוידאו של ארווין אולף, בו מוקרנו שפתיים מאופרות בכבודות המשחקות עם הבעות תיאטרליות.

שלושתם משקפים דבר מהותי בהגדרותיו של הגוף הגרוטסקי - עניין היותו פרוץ ונתון לשינויים כשהוא מערער נ אחידה, ובוחר בזהות לא מתחייבת שיש בה מטמורפוזת תמידית.

לצד אירת הניכור התיאטרלית (המזכירה תיאטרון של [ברטולד ברכט](#)) יש עבודות מרגשות, שסוללות דווקא ערוץ של חמלה. הן מציעות על פי האוצרת תמי כץ פריימן "לעסוק בגוף כזירה של משא ומתן על גבולות תרבותיים ופסיכולוגיים, בדרך המחברת ביקורת עם הומור וחמלה".

כך פסל חזק של היידי שטרן מתאר ראש של אדם בעל תסמונת דאון החובש כיפה עם "נחמן מאומן". כך עבודת האנימציה המופלאה של אליסון שולניק, בה נראה ליצן-נווד מפלסטלינה מתמוסס כולו אל תוך נופים פסיכדליים הכל מרחף הקושי, ההומור והחמלה.

בסך הכל, מדובר בתערוכה טובה וחזקה שצועקת את עצמה לעולם בבלייל של קולות. תערוכה שמציעה מניפה של מחוות גוף. אין בה הרבה סימני פיסוק, אבל יש בה הרבה עבודות טובות שמראות את הגרוטסק בהקשר הו הישראלי.

"הגזמה פראית", מוזיאון חיפה, אוצרת תמי כץ פריימן, מוצגת עד ה-2.1.2010

[לכל כתבות המדור לחצו כאן](#)

תגיות: חיפה | מוזיאון
חזרה